

ve sporném případě možnost užívání rybníka majitelkou blízké usedlosti 100 m od rybníka vzdálené, prospěšnost toho pro usedlost a blízkost (poloha) nemusela u žalobců budit podezření o existenci služebnosti, když samo užívání rybníka žalovanou nebylo zjevné a nezanechalo stop, zejména když předchůdce žalobců jim zaručil odevzdání bez břemen. Kdyby již možnost služebnosti měla vylučovat bezelstnost nabytí, tam, kde výkonu nenasvědčují stopy v přírodě, pak by se nabyvateli ukládala povinnost informací často nespolehlivých a pozornost takového stupně, které za obvyklých okolností ani třeba není. Vždyť při sousedství nebo blízkosti realit je tu vždy abstraktní možnost nějaké služebnosti výhodné pro cizí pozemek. Ale nabyvateli nelze ukládati, by u každého pozemku vyšetřoval, zda není obtížen služebností, když ho k tomu nenutí stopy zřejmé při obvyklé prohlídce. Povinnost k takové informaci může být uložena nabyvateli jen, když okolnosti svědčí skutečnému výkonu, tedy když takový výkon zanechává nějaké stopy a služebnost je následkem jeho zjevná. Že by však užívání žalované k rybníku a k pozemku, na němž rybník se nachází, bylo takto zjevným nebo pravděpodobným, tomu nesvědčí ani sama poloha usedlosti k rybníku, totiž vzdálenost od něho asi 100 m, ani pouhý fakt, že takové užívání by bylo pro onu usedlost výhodné. Tím méně lze vytýkati žalobcům, že se nepřesvědčovali a nevyšetřovali u obecního úřadu a u sousedů existenci nezjevných služebností, když jim jejich předchůdce zaručil odevzdání bez břemen. Není proto prokázána nepoctivost nabytí žalobců a ježto je tedy lze pokládati za nabyvatele poctivé, nemůže jim žalovaná namítati dokonání vydržení služebnosti, která z pozemkové knihy nebyla patrna podle § 1500 obč. zák. Žalovaná Anna J-ová si také nemůže započísti dobu držby před bezelstným nabytím žalobců, ježto bezelstným nabytím jejich bylo její vydržení přerušeno (srov. nář. č. 4044, 7561, 14285 Gl. U. n. ř.). V trpění této držby po té nelze také spatřovati uznání vydrženího práva služebnosti. Vždyť se žalobci výkonu bránili. Z toho důvodu bylo vyhověti dovolání žalobců, pokud byla zamítnuta žaloba proti Anně J-ové. Ježto odvolací soud nevyhověl odvolání žalobců, pokud se týkalo zamítnutí žaloby proti Pavlu J-ovi ještě z dalšího důvodu, totiž pro nedostatek pasivní legitimace, a v tom směru nebyl odvolací rozsudek napraven dovoláním, nebylo lze dovolání vyhověti, pokud se týkalo výroku o zamítnutí žaloby proti Pavlu J-ovi.

#### Čís. 12349.

Jen v ě c n ě vadné žalobní podání, neplynoucí ze skutkového přednesu žaloby, jest důvodem k jejímu zamítnutí. Žádal-li žalobce, by bylo vysloveno, že žalovaný jest povinen uznati zažalovanou pohledávku, nepochybil věcně, je-li z jeho přednesu zřejmo, že žádá o výrok ve smyslu § 110 (1) konk. ř.

Šikánou podle § 1295, druhý odstavec, obč. zák. jest jednání, jež sice jednající předsebere v mezích svého práva, avšak sleduje zřejmý účel v rozporu s dobrými mravy poškoditi jiného. Takové jednání jest

jen právním důvodem k náhradě škody, a to hmotné škody, kterou tímto jednáním třetí osoba utrpěla, nečiní však smlouvu neplatnou.

Dovolává-li se kdo ustanovení § 1295, druhý odstavec, obč. zák., musí dokázati nejen, že jednající zneužil svého práva mravně závadným způsobem se zřejmým úmyslem poškoditi jiného, nýbrž musí dokázati i, že tímto jednáním i škodu utrpěl.

(Rozh. ze dne 10. února 1933, Rv I 2116/31.)

Žalobce přihlásil ke konkursu Dr. Ferdinanda F-a pohledávku vyplývající ze součtu pohledávek postoupených mu věřiteli úpadce. Správce konkursní podstaty uznal přihlášenou pohledávku, konkursní věřitel Heřman F. přihlášenou pohledávku popřel. Byv poukázán na pořad práva domáhal se žalobce na Heřmanu F-ovi, by žalovaný byl uznán povinným, žalobcem ke konkursu o jmění Dr. Ferdinanda F-a přihlášenou pohledávku uznati za pravou. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil s tím, že má rozsudečný výrok zníti: Pohledávka přihlášená žalobcem ke konkursu o jmění Dr. Ferdinanda F-a jest po právu. V tomto směru uvedl v důvodech: Předmětem souzené rozepře jest přihlášená konkursní pohledávka. Účelem sporu jest zjistiti trvání této pohledávky. Jde o spor určovací, jeho žádost je žádostí o určení podle § 228 c. ř. s., při čemž jest žalobce osvobozen od průkazu zájmu na zjištění. Žalobou určovací nepožaduje se uznání žalovaným, nýbrž zjištění soudem. Nesprávné jest proto žádání, by žalovaný byl uznán povinným, by měl pohledávku za likvidní, poněvadž taková žaloba jest zvláštním druhem žalob o plnění (§§ 59 j. n., 205 c. ř. s., 367 ex. ř.). Žalobní žádost má naopak zníti, by soud vyslovil rozsudkem, že přihlášená konkursní pohledávka jest po právu. Nesprávná úprava žalobní žádosti nemůže však býti důvodem pro zamítnutí žaloby, jelikož je jasno, že se žádá o zjištění právní existence konkursní pohledávky.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

#### důvodech:

Dovolatel napadá neprávem právní názor odvolacího soudu, že nesprávná úprava žalobní žádosti v určovací žalobě není důvodem k zamítnutí žaloby, jest-li z ní jasno, že se žádá o zjištění právní existence konkursní pohledávky, nýbrž že lze úpravu rozsudečného výroku přiměřeně změnit. Neboť jen věcně vadné žalobní žádání, neplynoucí ze skutkového přednesu žalobce, je důvodem k zamítnutí žaloby. Žádal-li žalobce, by bylo vysloveno, že žalovaný je povinen uznati zažalovanou pohledávku, nepochybil věcně, ano z jeho přednesu je zřejmo, že žádá o výrok ve smyslu § 110 odstavec 1 konkř. ř. a § 228 c. ř. s. Je proto výtka dovolatele, že žalobní žádání obsahuje nemožné plnění bezpodstatnou.

Žalovaný namítal, že bratří P-ové poskytli žalobci peníze k zaplacení pohledávek všech 19 věřitelů za tím účelem, aby mu jako nastrčené osobě zjednali hlasovací právo v konkursu Dr. Ferdinanda F-a. Odvolací soud vyřídil tuto námitku hlavně tím, že to byla pohnutka k zakoupení pohledávek, jež jest podle § 901 obč. zák. právně bezvýznamnou. Tím však není námitka ta po právu vyřízena. Neboť právě v pohnutce může býti účel, proč si žalobce dal postoupiti pohledávky. Šikánou podle § 1295 druhý odstavec obč. zák. se rozumí jednání, jež sice jednající předsebere v mezích svého práva, avšak sleduje zřejmý účel v rozporu s dobrými mravy poškoditi jiného (srovnej vysvětlivky ve věstníku min. spravedlnosti z roku 1916 str. 118, 119). Takové jednání jest jen právním důvodem k náhradě škody, a to hmotné škody, kterou tímto jednáním třetí osoba utrpěla, a jest výjimkou z ustanovení § 1305 obč. zák., nečiní ale smlouvu samou neplatnou. Dovolává-li se kdo ustanovení § 1295 druhý odstavec obč. zák., musí dokázati nejen, že jednající zneužil svého práva mravně závadným způsobem za zřejmým účelem poškoditi jiného, nýbrž musí dokázati, že tímto jednáním i škodu utrpěl. Žalovaný ani netvrdil, že tím utrpěl škodu, nýbrž vyslovuje jen obavu, že žalobce zneužije svého nároku postupem nabytého při hlasování v konkursu Dr. Ferdinanda F-a v neprospěch tohoto. Neutrpěl-li dosud škodu postupem pohledávek na žalobce, nemůže se žalovaný domáhati ani navrácení v předešlý stav (§ 1323 obč. zák.), to jest obnovení stavu, jaký byl mezi žalobcem, Dr. Ferdinandem F-em a žalovaným před postupem pohledávek.

### Čís. 12350.

Nespravedlivou jest bázeň (§ 870 obč. zák.), neměl-li hrozící práva použití donucovacího prostředku, jehož použil, anebo použil-li sice přípustného donucovacího prostředku, ale k jinému účelu, než k účelu podle zákona mu příslušejícímu.

Nezáleží na tom, zda předmětem hrozby (trestním oznámením) nebyl přímo ten, jemuž bylo pohroženo; stačí, že předmětem hrozby byla osoba mu blízká.

Vynucená smlouva jest neplatná relativně. Záleží na tom, na kom byla smlouva vynucena, zda nechce nechati smlouvu v platnosti, aniž by byl povinen projeviti dodatečně, když nátlak na něho pominul, nesvobodnost svého prohlášení. Stačí, že uplatňoval neplatnost smlouvy v obraně proti žalobě.

(Rozh. ze dne 10. února 1933, Rv I 2019/32.)

Žalobce domáhal se na žalované zaplacení 3.900 Kč na základě jejího prohlášení, jímž se zavázala, že žalobci zaplatí 3.900 Kč, jen aby nic neudával na jejího syna, jenž byl podezřelý, že odcizil tyto peníze žalobci. Žalovaná namítla, že byla žalobcem uvedena v omyl, že její syn žalobci peníze odcizil a že se žalobci zavázala z donucení, aby ža-